

# הבמה של אופירה

אופירה הניג, המנהלת האומנותית של אנסמבל תיאטרון הרצליה, מנפצת את הדימוי הסנובי שדבק בה, מסבירה מדוע החליטה לביים את ההצגה "ירמה" על אשה עקרה, שמידרדרת לשגעון ומבקשת שלא יגדירו אותה "פמיניסטית"



אופירה הניג, מנהלת האומנותית של אנסמבל תיאטרון הרצליה

## בילי בסרגליק צילום: ז'ראר אלון

מסע שכנועים מסיבי הופעל על אופירה הניג, המנהלת האומנותית של אנסמבל הרצליה, לקחת את התפקיד. הראשון שפנה אליה היה המנהל הקודם, גדליה בסר, וזה לא היה פשוט. היו הצעות מהתיאטראות הגדולים והוותיקים, אבל הניג ראתה את הפוטנציאל הגלום בתיאטרון הצעיר והחליטה להיענות לאתגר.

הניג: "גדליה בסר סיפר לי שהוא עומד לעזוב ושאל אם זה מעניין אותי. בפעם הראשונה סירבתי בכל תוקף לחשוב על זה. אחרי זה פנו אלי קולגות וחברים ואמרו לי קחי את זה, תגישי מועמדות. בחיים לא הגשתי מועמדות לשום תפקיד. הם אמרו לי, 'קחי את המקום ותעשי ממנו מה שאת מאמינה שצריך להיות תיאטרון'.

"הייתי גם בכמה פגישות עבודה בתיאטראות הגדולים: 'הבימה' ו'הקאמרי', ויצאתי עם תחושה שאני כבר לא יכולה להיות שם יותר. הבנת שאני צריכה מקום קטן, ייחודי, שהיחוד שלו היא במציונות.

"המילה מצוינות נהייתה מקבילה לסנוביות. ומצוין זה לא בהכרח סנוביות. כל חברה דמוקרטית צריכה לשמר את המצוינות שבה ולטפח אותה, ולא רק את אלו המנסים להיות בסדר עם כולם".

האם את חשה את הדיסונאנס בין מי שאת לבין מי שחושבים שאת?

"אני רואה את זה בטוקבקים ואני בהלם. חושבת, מי, זו אני? אני מתייחסת לאומנות שלי כאל קודש הקודשים. בשבילי זה החיים שלי. אני עוסקת במקצוע שאין לו קיום ללא קהל. כל האומנות שלי זה המפגש עם הקהל, אז אני חייבת להיות קשובה לסביבה שלי, לקהל".  
אז מי את אופירה הניג. אנחנו רוצים לדעת, כי יש לך השפעה תרבותית על חיינו כאחראית על תרבות התיאטרון היוצר ובתוקף כך משפיעה עלינו.

"באתי לעשות תיאטרון טוב. בשביל זה באתי לכאן. הכלים שלי הם האומנות שלי, והאומנות שלי לא מתקיימת בלי קשר עם הסביבה. כשקיבלתי את משרת הניהול האומנותי ב"חאן" אז עברתי לגור בירושלים כי אני חושבת שאדם צריך לגור בסביבה בה הוא פועל".  
להתחיל לחפש לך בית? האם את עוברת מתל אביב להרצליה?  
"לא פוסלת אפשרות כזו. אני לא מאוהבי תל אביב. היא תחנת ביניים. אבל אני לא חיה לבד".

האם בן זוגך: שמעון בוזגלו הוא איש אמנות?  
"הוא משורר ומתרגם, ואחרי שחי עימי בירושלים נגד רצונו, אז עכשיו אני לצידו בתל אביב".

מה את מתכננת לנו כאן באנסמבל?  
"השנה ביימתי את 'ירמה' ואת 'הטענה של דון קיחוטה' למרות שאני לא נוהגת לביים יותר מהצגה

זה במבט בוגר יותר. אני מנסה להבין את המקום שלי כאדם יוצר, ואני כן בהחלט מתעקשת לשמור את הראש מעל המים".

האם כשהיית ילדה בשכונת גסי כהן בחולון, חשבת שאי פעם יגידו שאופירה הניג היא אליטיסטית וסנובית?  
"לא. ממש לא".

אכן הדימוי שלך הוא של אליטיסטית, של סנובית.

"אני מודעת לדימוי הזה. פעם זה מאוד העליב אותי כי אני באה מהשכונה: מג'סי כהן בחולון. בשכונה אצלנו להיות מתנשא זה היה נורא ואיום. אחר כך היה השלב שהתחלתי ליהנות מזה כי הרגשתי מאוד מיוחדת. היום אני מביטה על

אחת בשנה. אבל זה היה כדי לחזק את שחקני האנסמבל כי אלו אנשים שבאו לעבוד איתי. היה לי חשוב שניצור בסיס חדש של שחקנים ויוצרים".

אז כל השחקנים שעברו בתקופת גדליה בסר כבר לא כאן? "גדליה עבר בשיטה לגמרי אחרת. הוא לא בנה להקת שחקנים. אני מאמינה בלהקת שחקנים. היום באנסמבל נמצאים כאן אנשים שעברו עימי ב"הבימה" ו"בחאן" כמו: גילי בן אוזוליו, מוטי כץ, אורי רביץ, איצ'ו אביטל ונעמי

עקרה ומסכנה ואני לא, או שאני קצת לא בסדר, ואני כן לגמרי בסדר, או שאני לסבית ואני לא. אז להרבה אנשים קשה לקטלג את התופעה. אבל זו בחירה שלי והיא בחירה שקטה ופרטית ולא הפכתי אותה מעולם לאידיאולוגיה פמיניסטית".

את לא פמיניסטית?  
"אני לא פמיניסטית לפי ההגדרות האקדמיות המגדריות. מבחינתי פמיניזם זה לא לשבת בתוכנית של נשים בשבת בצהריים ולהגיד את עמדותיי הפמיניסטיות."

## "זה ריתק אותי הקשר של האשה עם החברה, שנתפס שאישה לא שלמה אם היא לא מביאה ילדים, גם מבחינת הציפיות של החברה המקדשת משפחה ופוריות. זה משהו שאני, כאשה, שבחרה לא לעשות ילדים, ריתק אותי לבחון את זה"

אני פשוט אישה חופשייה ואני גם אשת איש שאוהבת לבשל, ואין לי בעיה לבשל לבן זוגי, פשוט כי זאת אהבה. אני לא עושה אפליה מתקנת לנשים כי אני חושבת שיש מעוטים יותר מקופחים בארץ מאשר נשים".

מה הצפי לעתיד באנסמבל.  
"זה בית שהעירייה נתנה לנו והעירייה קשובה לצרכים של הקהל. אנו מתכננים לפתוח את המקום לפעילויות נוספות, כמו אלו שהתחלנו השבוע בחנוכה: פעילויות לכל המשפחה. לדוגמא כמו "מסיבת הפיג'מות". תהיה גם במה למחול, לרברים יותר מיוחדים, אבל לא במה לתיאטרון פופולארי. אנחנו צריכים להיות משהו אחר. הוא לא יכול להיות כל הזמן בסדר עם כולם וזו לא התנשאות. תיאטרון יוצר לוקח סיכון כל פעם מחדש. פעם זה מצליח, פעם נכשל. אבל כשזה מצליח, אין לזה תחליף. תושבי הרצליה צריכים לדעת שתיאטרון יוצר זו מתנה".

ביימת את "אליס בארץ הפלאות" ואת ירמה ואת דון קיחוטה, נראה לי שאת כזו מין אליס בארץ הפלאות?  
"כן. אני קצת אליס, קצת דון קיחוטה, אבל אני לא ירמה".

פרומוביץ. אלו אנשים שאנו גדלים ביחד דרך החיפוש והדיאלוג. אני מאמינה בדיאלוג אומנותי ארוך שנים, כך מדלגים על שלב ההכרות ועל מלחמות כוח מטופשות. עכשיו יש לנו שתי הצגות חדשות בעבודה. הכיוונים: קלאסיקה בשילוב תיאטראות מודרנית, ומחזות מקוריים חדשים שנכתבו במיוחד לשחקני האנסמבל בהזמנה כמו "הטענה של דון קיחוטה".

מדוע החלטת לביים את "ירמה" ולעלות על הבמה אישה שלא יכולה להביא ילדים לעולם ובתוצאה מכך מידרדרת לשיגעון.  
"זה ריתק אותי הקשר של האשה עם החברה, שנתפס שאישה לא שלמה אם היא לא מביאה ילדים, גם מבחינת הציפיות של החברה המקדשת משפחה ופוריות. זה משהו שאני, כאשה, שבחרה לא לעשות ילדים, ריתק אותי לבחון את זה. אני חיה בחברה בה החברות הטובות שלי הן אימהות. תקציבי ענק מוקדשים לטיפולי פוריות יותר מלמחלת הסרטן ולאידס".

מדוע בחרת לא לעשות ילדים?  
"הבנתי יום אחד שאני לא אلد ילדים כי החיים שלי כאדם חופשי ויוצר מסקרנים אותי יותר. אם אני לא אמא לילדים בגילי אז או שאני